

บันทึก

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติที่ค้างดำเนินการ

กรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหารได้มีหนังสือที่ ๙๒๑๓/๒๕๐๐ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๐๐ ความว่า ด้วยเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๐ สภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติให้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาออกประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติบังคับเป็นกฎหมายต่อไป รวม ๒ ฉบับ และเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้แจ้งมติของสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าวแล้ว พร้อมทั้งส่งร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับนั้นมาเพื่อกรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหารดำเนินการ แต่ยังไม่ทันที่นายกรัฐมนตรีจะได้ลงนามทูลเกล้าฯ ถวายร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับนั้น เพื่อขอให้ทรงลงพระปรมาภิไธยก็ได้เกิดการยึดอำนาจการบริหารราชการแผ่นดินเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๐ และได้มีประกาศพระบรมราชโองการลงวันที่ ๑๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๐ เรื่องการใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้สมาชิกภาพแห่งสภาผู้แทนราษฎรของสมาชิกประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒ สิ้นสุดลง ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้จึงค้างดำเนินการอยู่จนบัดนี้

โดยที่พฤติการณ์เป็นมาดังนี้ ปัญหาจึงมีว่า

(๑) ยังจะถือได้หรือไม่ขณะนี้ว่าร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับที่ได้ผ่านสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วนั้น เป็นร่างพระราชบัญญัติที่จะนำขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้เป็นกฎหมายได้

(๒) ถ้าถือได้ว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นยังมีความสมบูรณ์ที่จำเป็นขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้เป็นกฎหมายได้ แต่ถ้ารัฐบาลนี้ซึ่งเป็นรัฐบาลที่ได้จัดตั้งขึ้นใหม่ภายหลังการยึดอำนาจเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๐ ไม่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินั้น หรือด้วยเหตุผลประการใดก็ตามเห็นว่าไม่ควรประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นกฎหมาย รัฐบาลจะดำนาร่างพระราชบัญญัตินั้นขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อลงพระปรมาภิไธยได้หรือไม่

(๓) ถ้างดไม่ได้ ผลที่อาจเกิดจากการงดซึ่งอาจมีทางสภาผู้แทนราษฎรโดยตั้งกระทู้ถามหรืออภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลแล้ว อาจเกิดผลต้องรับผิดชอบในทางกฎหมายอย่างใดได้อีกหรือไม่

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาแล้วเห็นว่า ปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวข้างต้นเป็นเรื่องสำคัญ จึงลงมติให้ขอความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายครบคณะ) ได้พิจารณาปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวแล้ว ขอเสนอความเห็นดังต่อไปนี้

๑. อันพระราชบัญญัตินั้นจะสำเร็จเป็นกฎหมายก็ต่อเมื่อพระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๙๕

มาตรา ๗ ได้บัญญัติไว้ว่า “พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจนิตินิติบัญญัติ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร” และมาตรา ๖๖ ได้บัญญัติว่า “บรรดาพระราชบัญญัติทั้งหลายจะตราขึ้นเป็นกฎหมายได้ แต่โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร” การยัดอำนาจการบริหารราชการแผ่นดิน เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ.๒๕๐๐ นั้น ย่อมเป็นการเลิกเพิกถอนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่กำลังใช้อยู่ในเวลานั้น และกระทำให้สภาผู้แทนราษฎรที่เกิดขึ้นตามรัฐธรรมนูญนั้นสิ้นสภาพลงด้วยประกาศพระบรมราชโองการเรื่อง การใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ลงวันที่ ๑๘ กันยายน พ.ศ.๒๕๐๐ ที่ให้คงใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่มีอยู่เดิม ภายใต้เงื่อนไขบางประการนั้น ก็ได้รับรองการสิ้นสุดแห่งสภาผู้แทนราษฎรในขณะมีการยัดอำนาจนั้น โดยข้อความที่ให้สมาชิกภาพแห่งสภาผู้แทนราษฎรของสมาชิกประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒ สิ้นสุดลง และจะได้โปรดเกล้าฯ ให้มีการเลือกตั้งและแต่งตั้งสมาชิกเพื่อประกอบเป็นสภาผู้แทนราษฎรต่อไป ร่างพระราชบัญญัติที่ยังมิได้ทรงลงพระปรมาภิไธยตราเป็นกฎหมายซึ่งเป็นปัญหาในเรื่องนี้นั้น จึงเป็นแต่เพียงงานค้างซึ่งยังมิได้สำเร็จครบถ้วนเป็นกฎหมายเมื่อสภาสิ้นสุดลงโดยการยัดอำนาจงานที่ค้างก็ย่อมยุติลงไปในตัว คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงมีความเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติทั้งสองที่กล่าวข้างต้นย่อมตกไปถ้ารัฐบาลประสงคจะรื้อฟื้นขึ้นใหม่ ก็จำเป็นที่จะต้องตั้งต้นดำเนินการกันใหม่ต่อไป

๒. เมื่อร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับ ไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติที่จะนำขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว การตอบปัญหาข้อ ๒ และ ๓ ก็เป็นอันไม่จำเป็น

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

(นายหยุต แสงอุทัย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๐๐